
03.04.2017

Eestis tegutsevate fondivalitsejate hallatavate varade maht kasvab jõudsalt: 2016. aasta neljanda kvartali jooksul lisandus 0,4 miljardit eurot, varade kogumaht küündib 5,5 miljardi euron. 2016. aasta lõpus oli hallatavaid varasid viiendiku võrra rohkem kui aasta varem. Enamiku sellest kasvust moodustasid fondid, mille maht kerkis aasta lõpuks 4 miljardi euron. Lisaks suurenes tublisti fondivalitsejate valitsetavate fondide maht: need on fondid, mille investeeringuid juhitakse allhanke korras.

Fondide turuväärtus suurenes neljanda kvartali jooksul 5,7% ja ulatus 4 miljardi euron. Mahu poolest panustas kvartalikasvu enim kõige suurem fonditüüp ehk kohustuslikud pensionifondid, mille turuväärtus kerkis neljandas kvartalis 143 miljoni euro võrra ehk 4,8%.

2016. aasta kokkuvõttes suurenes fondide turuväärtus 19% ehk 636 miljoni euro võrra. Enamiku suurenemisest andsid kohustuslikud pensionifondid, mille väärtusele lisandus 18,5% ehk 484 miljonit eurot. Vabatahtlike pensionifondide väärtus suurenes samal ajal 11,1%. Kõige tempokamalt kasvas aga kinnisvarafondide väärtus, aasta võrdluses 60%.

Fondivalitsejate varade maht on kahanenud kaks kvartalit järjest. 2016. aasta neljanda kvartali jooksul vähenes varade maht 17% ja moodustas aasta lõpus 129,2 miljonit eurot. Varade maht on väiksem peamiselt ühe turuosalise, Trigon Fundsi turult lahkumise tõttu, kelle bilansimaht oli küllaltki suur. 2016. aasta kokkuvõttes vähenes fondivalitsejate varade maht 19%. Seda mõjutasid muu hulgas teiste valitsejate kapitalitehingud, eelkõige dividendide väljamaksed ja aktsiakapitali vähendamised. Varade mahu kahanemist leevendasid aga sektori teenitud puhaskasum ja omanike kapitalisüstid.

Fondivalitsejate puhaskasum oli 2016. aasta neljandas kvartalis 4,8 miljonit eurot ehk 36% suurem kui aasta varem. Kolmanda kvartaliga võrreldes on püsikulud kasvanud ja neto teenustasutulud vähenenud. Püsikulude suhe neto teenustasutuludesse tõusis seetõttu neljanda kvartali jooksul 37%lt 51%ni.

2016. aasta kokkuvõttes teenisid fondivalitsejad auditeerimata andmetel kasumit 17,6 miljoni euro ulatuses ehk 14% rohkem kui 2015. aastal. Kuigi finantsinvesteeringute väärtus suurenes enam kui eelneval aastal, oli investeerimistegevuse kogukasum 41% väiksem. Püsikulude suhe neto teenustasutuludesse vähenes aasta jooksul 46%lt 44%ni.

Fondivalitsejate sektori keskmine omakapitali tootlikkus kerkis 2016. aastal märkimisväärselt, 2015. aasta 10%lt 16%ni. Seda mõjutasid nii suurem kasum kui ka omakapitali oluline vähenemine, kuna aasta jooksul lahkus turult kaks fondivalitsejat.

Fondivalitsejatele seatud usaldatavusnõudeid täitsid 2016. aasta lõpus kõik turuosalised. Lisaks täitsid kõik kohustuslike pensionifondide valitsejad neile kehtivat oma osakute omamise nõuet. Fondivalitsejate sektori kapitaliseeritus vähenes neljandas kvartalis märkimisväärselt: omavahendite nõude kaetus langes 330%lt 237%ni. Keskmist näitajat mõjutas tuntavalt ühe turuosalise turult lahkumine, kes oli väga hästi kapitaliseeritud.

Peamised arengusuunad ja riskid

-
- 2016. aasta detsembris loobus Trigon Funds tegevuslubadest. Enne turult lahkumist andis ta kogu äritegevuse üle Trigon Asset Managementile. Tegevuslubadest loobuti ümberkorralduste tõttu Trigon Capitali grupi sees. Ettevõtete arv kahanes fondivalitsejate turul aasta lõpuks 15ni.
 - Neljandas kvartalis tulid enamik pensionifondide valitsejaid turule uute fondidega, mille valitsemistasud on senisest märgatavalt madalamad. Need pensionifondid toimivad fondifondi põhimõttel ehk investeeritakse passiivselt juhitavatesse indeksfondidesse.
 - 2016. aasta detsembris võeti vastu uus investeerimisfondide seadus, mis jõustus jaanuari alguses. Seaduse abil peaks Eesti fonditurg muutuma atraktiivsemaks nii investoritele kui ka teenuse pakkujatele. Näiteks on nüüd võimalik luua uusi investeerimisfondide tüüpe, üksnes kutselistele investoritele mõeldud fondide valitsejad saavad üle minna leebemale järelevalvekorrale ning pensionifondide valitsejate kapitalinõuded leevenesid märkimisväärselt.

Finantsinspeksioon avaldab ülevaateid riikliku järelevalve alla kuuluvate finantssektori valdkondade olukorra ja arengusuundade kohta. Ülevaated põhinevad turuosaliste esitatud aruannetel ning avaldatakse andmete laekumise järgi kord kvartalis pankade, kindlustusseltside, fondivalitsejate, investeerimisühingute ja makseasutuste kohta. Ülevaated on kättesaadavad Finantsinspektsiooni veebilehel.